

A GRIMANI-KANCSÓ

Alkotó

Készítés ideje

Kr. e. 450 körül

Tárgytípus

edény

Anyag, technika

kalapált, öntött, bronz

Méret

magasság: 31,2 cm

Leltári szám

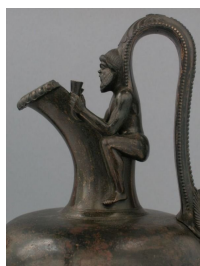
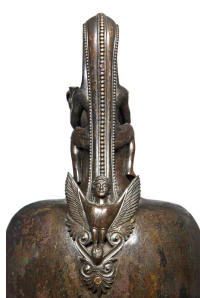
56.11.A

Gyűjtemény

Antik Gyűjtemény

Kiállítva

A műtárgy megtekinthető az állandó kiállításban

ragaszkodott a darabhoz, hogy az 1868-ban Párizsban árverésre bocsátott gyűjteményéből ő maga vásárolta vissza a kancsót. Halála után került csak a Nemzeti Múzeum, onnan pedig a Szépművészeti Múzeum tulajdonába. A görög bronzművesek lakomákon használt víztároló edényeket (hydria) és boroskancsókat (oinochoé) is készítettek. A Kr. e. 6. században sokszor még öntött edények testét később már lemezből kalapálták ki. Ez a technika lehetővé tette, hogy a mesterek, bár általánosan elterjedt díszítőmotívumokat alkalmaztak, egyedi darabokat készítsenek. A Grimani-kancsó, a görög bronzművészségnek e remekműve, valószínűleg a Peloponnésoson, a korszak egyik jelentős bronzműves központjában, Korinthosban készült a klasszikus görög kultúra fénykorában, Kr. e. 450 körül.

A mesterien formált edénytest és a díszítés harmónikus egysége kiemeli a darabot a korszakból ismert hasonló edények közül. Az egyszerű, de finom mívű kancsó díszül a bronzlemezből kikalapált testhez utólag rögzített öntött talpon és fülön elhelyezett motívumok szolgálnak. A talpon körbefutó nyelvminta-sor, a fül ívét követő gyöngysorszerű bordák és az azokat lezáró palmetta csupán kiegészítik az edény igazi ékességének szánt két keveréklény-figurát. Közülük is a fő hangsúlyt a kiöntő peremére ültetett hegyes fülű, szakállas lény kapta. A bor istenének, Dionysosnak a kíséretéhez tartozó Silénos mohón várja, hogy a boroskancsó tartalmába merítse a kezében tartott ivókürtöket.

A vigasságot, vad mulatozást idéző alak mögött a háttérben – a fül alján – kiterjesztett szárnyú szirén jelenik meg. A ókori görögök szerint ezek a madártestű, női fejű lények várták az Alvilág kapujánál az oda belépőket, hogy csodálatos énekükkel enyhítsék a halál keserűségét. A homérosi történetben Odysseus, ha életben akar maradni, csak úgy hallgathatja meg csalogató és egyben halált hozó “mézes dalaikat”, hogy hajójának árbocához kötözteti magát.

Az ókori görögök úgy képzeltek, hogy a túlvilágon is lakomákban lesz részük, ezért gyakran helyezték halottaik mellé az ehhez szükséges edényeket is. Festett vázákön látható, hogy a gyászoló rokonok ételt-italt visznek a sírhoz elhunyt szeretteik számára. Az évezredek alatt teljes épségben fennmaradt Grimani-kancsó vélhetően készítése után nem sokkal kerülhetett egy sír mélyére, hogy elkísérje tulajdonosát Hádés birodalmába.

DÁGI MARIANNA szövege nyomán
[Itt találja a műtárgyat a kiállítóterben.](#)